

Folia 24 13.3.09
 Kennis van het groen

Uit allerlei onderzoek blijkt dat in onze verstedelijkte samenleving mensen een groene omgeving hoog waarderen. Bomen, perken, rietkragen, water, vogels: ze brengen rust, leiden tot minder vernielzucht en vervreemding en ze zijn zelfs goed voor de huizenprijzen. Hoewel er af en toe nog een architect opstaat die beweert dat groen niet in zijn concept past, werkt iedere zichzelf respecterende stad aan het vergroenen van het straatbeeld en het uitbreiden en verfraaien van zijn parken. Bewoners koesteren de bruidssluier aan hun gevels, de potten met viooltjes en de bloeiende theerozen op hun stoepen. Er zijn initiatieven om eetbaar onkruid zoals zuring te oogsten, er bestaan gidsjes over wilde natuur in de stad, en volkstuinen mogen zich in een opleving verheugen. Kunst en groen worden steeds meer met elkaar verbonden. En wie met Google Earth kijkt, verbaast zich erover hoe groen Amsterdam is.

Die aandacht voor groen is niet altijd vanzelfsprekend geweest. Integendeel, groen in de zin van gebieden buiten de steden waar geen landbouw werd bedreven, was eeuwenlang synoniem met gevaar: bandieten, wilde dieren, en griezelige geesten. Ook groen in de stad is relatief nieuw: zeventiende-eeuwse schilderijen van de Gouden Bocht in de Herengracht laten kale kades zien. De Hortus ontstond in dezelfde tijd, maar was natuurlijk niet bedoeld als 'groen' in de zin die we nu kennen. Het Vondelpark dateert uit het midden van de 19e eeuw, en pas aan het einde van die eeuw ontstonden de eerste pogingen van Jac. Thijsse en anderen tot natuurbescherming. In veel opzichten zijn we er geweldig op vooruit gegaan.

Maar toch: jongeren, en speciaal allochtone jongeren blijken veel minder in natuur geïnteresseerd dan oudere generaties. Bovendien, het gaat niet zomaar om groen als eenheidsworst, maar om de spannende ontdekking van hoeveel verschillende levensvormen zich achter dat label verschuilen. Wie er iets van weet, ziet steeds meer in het groen. En wie meer ziet en weet, geniet nog meer. Kennis van groen is iets wat je moet onderhouden, net als een tuin. Zou het daarom niet een goed idee zijn om onze onvolprezen Hortus gratis toegankelijk te maken voor alle studenten en medewerkers van de UvA, en niet alleen voor de biologen en de FNWI?

Louise O. Fresco is universiteitshoogleraar duurzame ontwikkeling.